

Frumvarp til laga

um samræmda afhendingu og miðlun upplýsinga um flutninga á sjó.

(Lagt fyrir Alþingi á 145. löggjafarþingi 2015–2016.)

1. gr.

Markmið og gildissvið.

Markmið laga þessara er að greiða fyrir flutningum á sjó og draga úr stjórnsýsluálagi með því að gera rafræna afhendingu og miðlun upplýsinga að reglu og með því að einfalda upplýsingagjöf um flutninga á sjó.

Ákvæði laganna gilda um afhendingarhátt og miðlun upplýsinga um flutninga á sjó að því er varðar skip sem koma til hafnar eða láta úr höfn á Íslandi.

2. gr.

Afhendingarháttur upplýsinga.

Skipstjóra, rekstraraðila eða umboðsmanni útgerðar er skylt að afhenda vaktstöð siglinga upplýsingar sem veita ber vegna komu og brottfarar skipa samkvæmt ákvæðum laga og stjórnvaldsfyrirmæla þar að lútandi með þeim hætti sem ráðherra ákveður með reglugerð.

Upplýsingarnar skulu veittar með rafrænum hætti innan þess tíma sem ráðherra ákveður með reglugerð.

3. gr.

Miðlun upplýsinga.

Vaktstöð siglinga tekur við upplýsingum skv. 2. gr., varðveitir þær og framsendir til réttra stjórnvalda innanlands. Vaktstöð siglinga er undanþegin ákvæðum um aðgang að upplýsingum samkvæmt upplýsingalögum, nr. 140/2012, og stjórnsýslulögum, nr. 37/1993, hvað framsendar upplýsingar varðar.

Upplýsingarnar skulu vera aðgengilegar viðeigandi stjórnvöldum aðildarríkja samningsins um Evrópska efnahagssvæðið að því athuguðu að þau hafi sambærilegar skyldur og samsvarandi íslensk stjórnvöld hvað varðar þagnarskyldu og vernd persónuupplýsinga.

4. gr.

Þagnarskylda og meðferð upplýsinga.

Um þagnarskyldu starfsmanna vaktstöðvar siglinga fer samkvæmt ákvæðum viðeigandi laga og stjórnvaldsfyrirmæla þar sem kveðið er á um skyldu til afhendingar upplýsinga en öðrum kosti samkvæmt 18. gr. laga nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

Um vinnslu persónuupplýsinga fer samkvæmt ákvæðum laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga.

5. gr.

Innleiðing á tilskipun.

Lög þessi eru sett til innleiðingar á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/65/ESB frá 20. október 2010 um formsatriði við skýrslugjöf að því er varðar skip sem koma í og/eða láta úr höfn í aðildarríkjum og um niðurfellingu á tilskipun 2002/6/EB eins og hún var tekin upp í samninginn um Evrópska efnahagssvæðið með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 89/2013 sem birt var 31. október 2013 í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 61/2013.

6. gr.

Gildistaka.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

7. gr.

Breytingar á öðrum lögum.

Við gildistöku laga þessara verða eftirfarandi breytingar á öðrum lögum:

1. Lög nr. 41/2003, um vaktstöð siglinga, með síðari breytingum:
 - a. Í stað orðanna „og efla varnir gegn mengun sjávar frá skipum“ í 1. másl. 1. mgr. 2. gr. laganna kemur: efla varnir gegn mengum sjávar frá skipum, greiða fyrir flutningum á sjó og draga úr stjórnsýsluálagi skipafélaga.
 - b. Á eftir g-lið 1. mgr. 2. gr. laganna kemur nýr stafliður, svohljóðandi: Móttöku og miðlun upplýsinga samkvæmt lögum um samræmda afhendingu og miðlun upplýsinga um flutninga á sjó.
2. Tollalög, nr. 88/2005, með síðari breytingum:
 - a. Í stað orðanna „Stjórnanda fars“ í 1. mgr. 51. gr. laganna kemur: Stjórnanda fars eða öðrum aðila sem hefur til þess umboð frá rekstraraðila farsins.
 - b. Í stað orðanna „við komu til landsins“ í 4. mgr. 57. gr. laganna kemur: Með hæfilegum fyrirvara.
 - c. Við 57. gr. bætist ný málsgrein, er verður 6. mgr., svohljóðandi: Ráðherra getur með reglugerð sett nánari reglur um meðferð forða, m.a. um afhendingu upplýsinga við komu fars.
 - d. Í stað orðanna „skv. 1. mgr. 51. gr. a, sbr. 1. másl. 3. mgr. þeirrar lagagreinar“ í 1. mgr. 180. gr. a. laganna kemur: skv. 1. mgr. 51. gr., sbr. 5. mgr. þeirrar lagagreinar og 1. mgr. 51. gr. a, sbr. 1. másl. 3. mgr. þeirrar lagagreinar.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

I. Inngangur.

Frumvarp þetta er samið í innanríkisráðuneytinu að höfðu samráði við fjármála- og efnahagsráðuneytið. Hinn 1. desember 2004 tók gildi reglugerð nr. 869/2004, um formsatriði við skýrslugjöf að því er varðar skip sem koma í og/eða láta úr höfn í ríkjum Evrópska efnahagssvæðisins. Reglugerðin var sett með stöð í 53. gr. þágildandi tollalaga, nr. 55/1987, en í henni var kveðið á um heimild ráðherra til að ákveða form skýrslna og skjala vegna fara í utanlandsferðum og hvaða upplýsingar skuli þar koma fram, svo sem um flutningsfar, vörur sem það flytur og annað sem nauðsynlegt getur talist og varðar ferðir þess til og frá landinu. Sérstaklega var tekið fram í lagagreinininni að ákvæði hennar gildi bæði um skýrslur og skjöl sem sendar væru tollstjóra með skjalasendingum milli tölva vegna SMT-

tollafgreiðslu og um skriflegar skýrslur og skjöl sem annars bæri að afhenda tollstjóra. Með setningu reglugerðar nr. 869/2004 var tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/6/EB, um formsatriði við skýrslugjöf að því er varðar skip sem koma í og/eða láta úr höfn í ríkjum Evrópska efnahagssvæðisins, leidd í íslenskan rétt en hún var þá þegar orðin hluti af EES-samningnum.

Í reglugerð nr. 869/2004 er kveðið efnislega á um stöðlun svokallaðra formsatriða við skýrslugjöf, þ.e. upplýsinga sem skylt er að veita ef ríki á Evrópska efnahagssvæðinu fer fram á slíkt, af ástæðum sem varða stjórnsýslu og málsmeðferð þegar skip kemur í eða lætur úr höfn. Í viðaukum við reglugerðina kemur annars vegar fram skrá yfir formsatriði, þ.e. svokölluð IMO FAL-eyðublöð og hins vegar fyrirmyndir slíkra eyðublaða á íslensku. Með almennum hætti má segja að í reglugerðinni sé kveðið á um með hvaða hætti beri að veita upplýsingar sem skylt er að veita samkvæmt ýmsum gerningum Evrópusambandsins sem voru orðnir hluti af EES-samningnum og hafa verið leiddir í lög á Íslandi.

Megintilgangur tilskipunar 2002/6/EB var að greiða fyrir flutningum á sjó með því að kveða á um stöðlun formsatriða við skýrslugjöf. Nauðsynlegt þótti að ganga lengra við að greiða fyrir flutningum á sjó en gert var með tilskipuninni og því samþykktu Evrópuþingið og ráð Evrópusambandsins nýja tilskipun hinn 20. október 2010 með það markmið að leiðarljósi að einfalda og samræma stjórnsýslumeðferð fyrir flutninga á sjó með því að gera rafræna sendingu upplýsinga að reglu og með því að einfalda formsatriði við skýrslugjöf.

II. Tilefni og nauðsyn lagasetningar.

Með frumvarpinu er lagt til að tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/65/ESB frá 20. október 2010 um formsatriði við skýrslugjöf að því er varðar skip sem koma í og/eða láta úr höfn í aðildarríkjum og um niðurfellingu á tilskipun 2002/6/EB verði innleidd í íslenskan rétt. Tilskipunin var tekin upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegum EES-nefndarinnar nr. 89/2013 sem birt var 31. október 2013 í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 61/2013.

Í tilskipuninni er kveðið með strangari hætti en áður á um skyldur aðildarríkja EES-samningsins til að tryggja einföldun og samræmingu stjórnsýslumeðferðar. Það hefur annars vegar í för með sér að kveða verður með skýrari hætti en áður á um afhendingarmáta og tímasetningu afhendingar upplýsinga og hins vegar heimild innlendra stjórnvalda til að afhenda erlendum stjórnvöldum veittar upplýsingar. Í því ljósi er nauðsynlegt að meginákvæði tilskipunarinnar verði leidd í íslensk lög. Á grundvelli laga verður hins vegar mögulegt að kveða á um nánari útfærslu í stjórnvaldsfyrirmælum.

Tilskipun 2010/65/ESB tók gildi gagnvart Íslandi á sama tíma og ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 89/2013 hinn 1. maí 2014. Þann dag bar EES-ríkjunum að hafa lokið innleiðingu í landsrétt. Hinn 17. september 2014 barst Íslandi formlegt viðvörunarbréf frá ESA þar sem bent var á að ekki hefði verið lokið við að innleiðinguna. Hinn 18. desember 2014 barst rökustutt álit sama efnis og 16. júlí 2015 stefndi ESA Íslandi fyrir EFTA-dómstólinn. Dómur féll 16. desember 2015 þar sem EFTA-dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu að íslenska ríkið hefði ekki fullnægt skuldbindingum samkvæmt EES-samningnum.

Mjög brýnt er að innleiðingu tilskipunar 2010/65/ESB í íslenskan rétt verði lokið.

III. Meginefni frumvarpsins.

Markmið frumvarpsins er hið sama og tilskipunar 2010/65/ESB, þ.e. að greiða fyrir flutningum á sjó og draga úr stjórnsýsluálagi skipafélaga með því að gera rafræna

afhendingu og miðlun upplýsinga að reglu og með því að einfalda upplýsingagjöf um flutninga á sjó. Því markmiði verður hvað best náð með því að herða á stöðlun upplýsingaafhendingar. Til að aukinni einföldun verði náð er lagt til að vaktstöð siglinga verði gert að taka á móti þeim upplýsingum sem skylt er að veita vegna flutninga á sjó. Vaktstöðinni verður einnig gert að miðla upplýsingunum áfram til viðeigandi stjórnvalda, bæði innanlands og á Evrópska efnahagssvæðinu. Gert er ráð fyrir að upplýsingaafhending og móttaka upplýsinga verði með rafrænum hætti í gegnum upplýsingakerfi sem komið var á fót við innleiðingu tilskipunar nr. 2002/59/EB sem leidd í íslenskan rétt með lögum nr. 41/2003, um vaktstöð siglinga. Upplýsingakerfið hefur þróast frá hinu svokallaða SafeSeaNet-kerfi yfir í sameiginlega gagnagátt (e. National single window) eins og því er lýst í tilskipun nr. 2010/65/ESB. Með því móti er upplýsingaafhendingin einfölduð enda munu þeir sem ber að afhenda upplýsingarnar aðeins þurfa að afhenda allar upplýsingarnar á einum stað á rafrænan hátt í stað þess að afhenda nokkrum stjórnvöldum viðeigandi upplýsingar. Að sama skapi sækja erlend stjórnvöld upplýsingarnar í gegnum gagnagáttina til eins stjórnvalds hér á landi eins og tíðkast hefur.

Rétt er að geta þess að frumvarpinu er ekki ætlað að hafa áhrif á eðli og innhald þeirra upplýsinga sem afhenda ber. Í frumvarpinu er engin afstaða tekin til upplýsinganna að öðru leyti en því að þær ber að afhenda tilteknu stjórnvaldi, á tiltekinn hátt og á tilteknum tíma. Þannig verður áfram tekin afstaða til þess hvaða upplýsingar ber að veita og af hvaða sökum í lögum á viðkomandi sviði, settum lögum og stjórnvaldsfyrirmælum. Til að mynda mun skyldan til að afhenda upplýsingar um umferð á sjó fara samkvæmt ákvæðum laga nr. 41/2003, um vaktstöð siglinga, og um upplýsingaskyldu vegna siglingaverndar fer samkvæmt lögum nr. 50/2004, um siglingavernd. Í engu er ákvæðum frumvarpsins ætlað að snerta á efni upplýsinganna eða eðli þeirra.

Ákvæði tilskipunar 2010/65/ESB eru hluti af landsrétti þeirra aðildarríkja EES-svæðisins sem ekki búa við tveggja stöða kerfi þjóðréttar og landsréttar. Í Noregi var tilskipunin leidd í landsrétt með breytingum um tollalögum (n. lov om toll og vareførsel), breytingum á reglugerð um komu- og brottfarartilkynningar og aðgang að förum, mannvirkjum og útbúnaði (n. forskrift om ankomst- og avgangsmeldinger og om adgang til fartøy, anlegg og innretninger), reglugerð um hættulegan farm (n. farlig gods- forskriften), og reglugerð um tilkynningar skipa yfir 300 brúttótonnum sem flytja hættulegan eða óhreinsaðan farm (n. forskrift om krav til melding for fartøy over 300 BT og fartøy som transporterer farlig eller forurensende last). Hvað innleiðinguna varðar er sá munur helstur á íslenskum og norskum rétti að heimildarþáttur lögmaetisreglunnar í Noregi veitir rýmra svigrúm til innleiðingar með stjórnvaldsfyrirmælum en á Íslandi. Í Noregi hefur innleiðing efnisregla um upplýsingaskyldu átt sér stað í ríkum mæli með stjórnvaldsfyrirmælum. Á Íslandi hafa efnisreglurnar hins vegar að mestu verið innleiddar í íslenskan rétt með lögum, m.a. lögum nr. 41/2003, um vaktstöð siglinga, og lögum nr. 50/2004, um siglingavernd. Að teknu tilliti til réttshæðar réttarheimilda er nauðsynlegt að innleiða helstu efnisreglur tilskipunarinnar í íslenskan rétt með settum lögum. Frumvarpið inniheldur sérákvæði um afhendingu og miðlun upplýsinga gagnvart almennum ákvæðum laga sem kveða á um skyldu til afhendingar og miðlunar upplýsinga.

IV. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Frumvarpið felur í sér upptöku á efnisákvæðum tilskipunar 2010/65/ESB í íslenskan rétt. Þar sem frumvarpið snertir ekki á efni eða eðli þeirra upplýsinga sem falla undir gildissvið þess kallar það ekki á víðtæka skoðun á samræmi við stjórnarskrá.

Í samræmi við ákvæði 8. gr. tilskipunar 2010/65/ESB og til að tryggja fullnægjandi vernd í samræmi við ákvæði 71. gr. stjórnarskrár Lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944, er sérstaklega kveðið á um þagnarskyldu starfsmanna vaktstöðvar siglinga þegar að upplýsingunum kemur. Þar sem hlutverk vaktstöðvar siglinga samkvæmt frumvarpinu verður aðeins að taka á móti upplýsingum og miðla þeim áfram er kveðið á um að upplýsingarnar verði undanþegnar upplýsingarétti samkvæmt upplýsingalögum og stjórnsýslulögum enda verða þær háðar slíkum rétti hjá þeim stjórnvöldum sem upplýsingarnar berast til og meðhöndla þær efnislega.

V. Samráð.

Efni frumvarpsins snertir fyrst og fremst skipstjóra, rekstraraðila eða umboðsmenn útgerða og þær stofnanir sem taka við upplýsingum sem falla undir gildissvið frumvarpsins. Við undirbúnings frumvarpsins var samráð haft við innanríkisráðuneytið, Samgöngustofu, Vegagerðina, ríkislögreglustjóra og tollstjóra.

Tollstjóri og Samgöngustofa hafa unnið að undirbúningi innleiðingarinnar. Smíði frumvarpsins og vinna við drög að breytingum á stjórnvaldsfyrirmælum var í höndum innanríkisráðuneytisins að höfðu samráði við fjármála- og efnahagsráðuneytið.

VI. Mat á áhrifum.

Frumvarpinu er ætlað að hafa einföldun í för með sér fyrir skipstjóra, rekstraraðila og umboðsmenn útgerða skipa í samskiptum við stjórnvöld. Aðeins er nauðsynlegt að skila nauðsynlegum upplýsingum á rafrænan hátt til eins móttakanda, utan tiltekinna tollaupplýsinga.

Ekki verður séð að hlutverk vaktstöðvar siglinga muni breytast við samþykkt frumvarpsins þó að hún muni ekki einvörðungu hafa hlutverk samkvæmt lögum nr. 41/2003, um vaktstöð siglinga, heldur verði henni einnig ætlað hlutverk samkvæmt frumvarpinu. Vaktstöð siglinga sér um móttöku allra upplýsinga sem skylt er að afhenda vegna skipakomu og miðlar slíkum upplýsingum áfram til stjórnvalda innanlands og utan.

Þar sem frumvarpið snertir ekki efni eða eðli upplýsinga og aðeins að takmörkuðu leyti á skyldunni til að veita upplýsingar er verulega ólíklegt að það hafi íþyngjandi áhrif á skipstjóra, rekstraraðila eða umboðsmenn útgerða skipa.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í greininni er kveðið á um markmið og gildissvið frumvarpsins.

Markmið 1. mgr. greinarinnar er hið sama og kveðið er á um í 1. mgr. 1. gr. tilskipunar 2010/65/ESB.

Í 2. mgr. lagagreinarinnar er gildissvið frumvarpsins afmarkað á þann hátt að ákvæði þess gildi um afhendingarhátt og miðlun upplýsinga um flutninga á sjó að því er varðar skip sem koma til hafnar eða láta úr höfn á Íslandi. Afmörkun gildissviðsins er efnislega hin sama og kemur fram 2. mgr. 1. gr. tilskipunar 2010/65/ESB þar sem segir að tilskipunin gildi um formsatriði við skýrslugjöf sem gilda um flutninga á sjó vegna skipa sem koma í höfn eða skipa sem láta úr höfn í aðildarríki. Gildissviðsafmörkunin tekur mið af þeirri staðreynd að ákvæðum frumvarpsins er ætlað að ná til afmarkaðs hluta skyldu til að afhenda og miðla upplýsingum. Tekið er mið af því að í ákvæðum um upplýsingaskyldu, -viðtöku og -meðferð felast í grófum dráttum eftirtaldir þættir:

a. Hverjum sé skylt að afhenda upplýsingar,

- b. hvaða upplýsingar sé skylt að afhenda,
- c. hvernig beri að afhenda upplýsingar,
- d. hvenær eða undir hvaða kringumstæðum sé skylt að afhenda upplýsingar,
- e. hverjum sé ætlað að taka við upplýsingum,
- f. hvernig viðtakanda upplýsinga sem heimilt að nýta þær,
- g. hvers viðtakandi skuli gæta við meðferð upplýsinganna.

Með þessari afmörkun er litið til orða sem koma fram í 2. tölulið inngangsorða tilskipunar 2010/65/ESB þess efnis að tilskipuninni er ekki ætlað að hafa áhrif á eðli og innihald þeirra upplýsinga sem krafist er.

Eins og fram kemur í 2. mgr. er lögunum ætlað að ná til skipa. Með því er átt við skip samkvæmt skilgreiningu d-liðar 2. gr. tilskipunar 2010/65/ESB, þ.e. hvers kyns skip eða far sem siglir á opnu hafi. Um nánari tilgreiningu á því hverskonar skip falla undir gildissvið laganna fer samkvæmt ákvæðum viðeigandi laga og stjórnvaldsfyrirmæla þar sem kveðið er á um skyldu til veitingar upplýsinga.

Um 2. gr.

Í greininni er kveðið á um afhendingarhátt upplýsinga sem undir frumvarpið falla, þ.e. upplýsinga sem veita ber vegna skipa sem koma til hafnar eða láta úr höfn á Íslandi á leið til eða frá landinu samkvæmt ákvæðum laga og stjórnvaldsfyrirmæla þar að lútandi. Með lögum og stjórnvaldsfyrirmælum í skilningi ákvæðis 1. mgr. 2. gr. er átt við lög eða stjórnvaldsfyrirmæli sem sett eru til innleiðingar á þeim ákvæðum evrópugerða sem koma fram í A-lið viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/65/ESB, frá 20. október 2010, um formsatriði við skýrslugjöf að því er varðar skip sem koma í og/eða láta úr höfn í aðildarríkjum og um niðurfellingu á tilskipun 2002/6/EB.

Ekki er kveðið með beinum hætti á um afhendingarháttinn í greininni heldur er ráðherra ætlað að setja reglugerð um hvernig veita beri upplýsingarnar. Það er í nokkru samræmi við ákvæði annarra laga um upplýsingaskyldu t.d. 46. og 90. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, þar sem ríkisskattstjóra er heimilað að ákveða form upplýsingaafhendingar. Ákvæði tilskipunar 2010/65/ESB fela í sér stöðlun á upplýsingaafhendingu sem í grunninn tekur mið af svokölluðum FAL-eyðublöðum, stöðluðum eyðublöðum samkvæmt IMO-alþjóðasamningnum um auðveldun flutninga á sjó frá 9. apríl 1965. Gert er ráð fyrir að upplýsingaafhendingin og -viðtakan verði rafræn.

Gert er ráð fyrir því að hinir upplýsingaskyldu aðilar, þ.e. skipstjórar, rekstraraðilar eða umboðsmenn útgerðar skipa, fullnægi upplýsingaskyldu sinni með afhendingu upplýsinganna til vaktstöðvar siglinga sbr. lög nr. 41/2003, um vaktstöð siglinga.

Í 2. mgr. greinarinnar er kveðið á um að upplýsingarnar skuli afhentar með rafrænum hætti innan þess tíma sem ákveðið verður með reglugerð. Með rafrænni afhendingu er átt við rafræna sendingu gagna í skilningi f-liðar 2. gr. og 5. gr. tilskipunar 2010/65/ESB. Í tilskipuninni er rafræn sending gagna skilgreind þannig að hún feli í sér sendingu upplýsinga, sem hafa verið kóðaðar starfrænt, á endurskoðanlegu, mótuðu sniði sem nota má beint til að vista upplýsingarnar og vinna úr þeim í tölvum. Samkvæmt 1. mgr. 5. gr. tilskipunarinnar skulu formsatriði við skýrslugjöf fara fram á rafrænu formi og þau skulu send í gegnum sameiginlega gagnagátt (e. Single Window). Gagnagáttin á að tengja svokallað SafeSeaNet-kerfi og önnur rafræn kerfi og hún á að vera á staður þar sem allar upplýsingar eru gefnar upp í eitt skipti og gerðar aðgengilegar hinum ýmsu lögbæru yfirvöldum og aðildarríkjum EES-samningsins. Rafrænu kerfin eiga að vera rekstrarsamhæfð, aðgengileg og samrýmanleg SafeSeaNet-kerfinu.

Þá er gert ráð fyrir að ráðherra ákvæði tímasetningu afhendingar eins og kveðið er á um í 4. gr. tilskipunar 2010/65/ESB. Þar kemur efnislega fram að upplýsingarnar skuli veittar með a.m.k. tuttugu og fjögurra klukkustunda fyrirvara áður en skip leggst að bryggju, þegar skipið leggur frá höfn ef siglingatíminn til bryggju er undir tuttugu og fjórum klukkustundum eða eins fljótt og upplýsingarnar liggja fyrir ef ekki er vitað hver viðkomuhöfnin er þegar skipið leggur frá höfn eða ef viðkomuhöfn er breytt á meðan á siglingu stendur. Þar sem ætlunin er að frumvarpið innihaldi sérákvæði gagnvart almennum ákvæðum laga og stjórnvaldsfyrirmæla sem kveða á um upplýsingaskyldu er gert ráð fyrir að tímasetning afhendingar ráðist alfarið af ákvæðum reglugerðar sem sett verður á grundvelli 2. gr. frumvarpsins verði það að lögum. Rétt er að taka fram að ákvæði um tímasetningu afhendingar upplýsinga mun aðeins ná til upplýsinga sem koma fram í A-lið viðauka við tilskipun 2010/65/ESB.

Um 3. gr.

Í 1. mgr. greinarinnar er kveðið á um skyldu vaktstöðvar siglinga til að miðla þeim upplýsingum sem berast áfram, annars vegar til innlendra stofnana og hins vegar til viðeigandi erlendra stjórnvalda. Gert er ráð fyrir að vaktstöð siglinga taki við upplýsingunum, varðveitir þær og framsendi til réttra stjórnvalda innanlands. Með notkun orðsins framsending er litið til orðanotkunar í 7. gr. stjórnsýslulaga, nr. 37/1993.

Þar sem ákvæðum frumvarpsins er ekki ætlað að hafa áhrif á eðli og innihald þeirra upplýsinga sem er krafist, er lagt til að vaktstöð siglinga verði undanþegin ákvæðum um aðgang að upplýsingum samkvæmt upplýsingalögum, nr. 140/2012, og stjórnsýslulögum, nr. 37/1993. Sú undanþága mun hins vegar aðeins ná til framsendra upplýsinga, þ.e. upplýsinga sem falla undir 2. gr. og vaktstöð siglinga tekur á móti en eru t.d. nýttar af tollstjóra, ríkislögreglustjóra og öðrum stjórnvöldum. Er þannig litið til þess að það er í höndum þess stjórnvalds sem nýtir upplýsingarnar að taka afstöðu til beiðna um aðgang að upplýsingum og frumvarpinu er í engu ætlað að hafa áhrif á slíkan aðgangsrétt eða skyldu viðeigandi stjórnvalda til að veita aðgang.

Í 2. mgr. greinarinnar er kveðið á um að þær upplýsingar sem vaktstöð siglinga varðveitir skuli vera aðgengilegar viðeigandi stjórnvöldum aðildarríkja samningsins um Evrópska efnahagssvæðið að því athuguðu að þau hafi sambærilegar skyldur og samsvarandi íslenskt stjórnvöld hvað varðar þagnarskyldu og vernd persónuupplýsinga. Er það í samræmi við ákvæði 6. og 8. gr. tilskipunar 2010/65/ESB.

Um 4. gr.

Í greininni er kveðið á um að um þagnarskyldu starfsmanna vaktstöðvar siglinga fer samkvæmt ákvæðum viðeigandi laga og stjórnvaldsfyrirmæla þar sem kveðið er á um skyldu til afhendingar upplýsinga. Er þannig t.d. gert ráð fyrir að um þagnarskyldu starfsmannana fari samkvæmt ákvæðum 188. gr. tollalaga, nr. 88/2005, séu upplýsingarnar afhentar samkvæmt ákvæðum þeirra laga eða stjórnvaldsfyrirmæla sem sett eru á grundvelli þeirra. Séu upplýsingarnar afhentar samkvæmt ákvæði laga sem ekki innihalda sérstakt þagnarskylduákvæði gildir þagnarskylduákvæði laga nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins um starfsmennina.

Um 5. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringar.

Um 6. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringar.

Um 7. gr.

Í 1. tölul. greinarinnar eru lagðar til breytingar á ákvæðum laga um vaktstöð siglinga. Tilgangur breytinganna er að tryggja að unnt verði að fela vaktstöðinni það verkefni sem frumvarpið gerir ráð fyrir.

Í 2. tölul. greinarinnar eru lagðar til breytingar á ákvæðum tollalaga.

Tilgangur tillögu í a-lið er að samræma ákvæði 1. mgr. 51. gr. tollalaga, þar sem kveðið er á um á hverjum skylda til að tilkynna komu fars inn á tollsvæði ríkisins og brottför með hæfilegum fyrirvara, og ákvæði 2. gr. frumvarpsins.

Í b- og c-liðum er lögð til breyting á tímasetningu skyldu til afhendingar skár yfir birgðir og forða fars. Gert er ráð fyrir að tímasetningin ráðist af reglugerð sem sett verður á grundvelli 2. gr. frumvarpsins.

Í d-lið er lagt til að viðurlög verði sett við broti á tilkynningaskyldu um komu og brottför fars skv. 1. mgr. 51. gr. tollalaga. Tilskipun 2010/65/ESB gerir aðeins ráð fyrir skyldu stjórnenda fars til að tilkynna komu fars en ekki brottför þess. Hins vegar er í 51. gr. tollalaga gert ráð fyrir tilkynningu, bæði við komu og brottför. Engin viðurlög eru í tollalögum við þeirri háttsemi að brjóta gegn tilkynningaskyldu skv. 51. gr. laganna. Dæmi eru um að skip hafi siglt af landi brott án þess að tilkynna um brottför og án þess að hafa fengið útafgreiðslu frá tollstjóra. Af þeim sökum hefur t.d. ekki verið unnt að staðfesta að vistir um borð séu ósnertar og undir innsigli við brottför. Þó að tilskipunin geri ekki beinlínis ráð fyrir viðurlögum vegna brota á upplýsingaskyldu er aðildarríkjum EES-samningsins ætlað að innleiða tilskipunina með skilvirkum hætti og sjá til þess að viðurlög sem kunna að vera til staðar séu skilvirk, í réttu hlutfalli við brot og hafi varnaðaráhrif.

Fylgiskjal.

*Fjármála- og efnahagsráðuneyti,
skrifstofa opinberra fjármála:*

Umsögn um frumvarp til laga um ...